

Odpovědi na často kladené otázky lékařů k přístupu nově příchozích Ukrajinců ke zdravotní péči a zdravotnímu pojištění (aktualizováno 1.3. 2022)

1. Jak je v současnosti nastaven přístup utečenců z Ukrajiny ke zdravotní péči (pojištění)?

Všem, kteří utíkají z Ukrajiny, je přidělováno vízum za účelem strpění (tzv. speciální dlouhodobé vízum na dobu 1 roku). Je zde i možnost požádat o azyl (od chvíle požádání jsou tzv. žadatelé o azyl). O vízum nebo o žádost o azyl se žádá na [pobočkách Ministerstva vnitra](#). Jak držitelé tzv. víza za účelem strpění, tak žadatelé o azyl **mají nárok na veřejné zdravotní pojištění** v plném rozsahu péče. Tyto osoby se musí od udělení víza či podání žádosti o azyl do 5 dnů dostavit na jakoukoliv [pobočku VZP](#) a vyzvednout si [potvrzení o pojištění](#). V případě, že osoba potřebuje neodkladnou péči dříve, než potvrzení získá, by se u lékaře měla prokázat alespoň platným cestovním dokladem a přiděleným vízem za účelem strpění pobytu. **Dodejme, že okamžikem udělení víza za účelem strpění (či podání žádosti o azyl) se osoba stává účastníkem systému veřejného zdravotního pojištění s přístupem ke zdravotní péči v plném rozsahu.** Více informací na stránkách [Ministerstva zdravotnictví](#). **Provedenou péči tedy lékaři vykáží stejně jako u občanů ČR** - platí běžné kódy nasmlouvané pojišťovny v plném rozsahu péče, kód pojišťovny bude v naprosté většině případů 111 VZP.

2. Je právně v pořádku, pokud se lékař ve svém volném čase ve své ordinaci a na své náklady rozhodne ošetřit Ukrajince bez zdravotního pojištění?

Ano. Takovéto praxi nic nebrání. Lékaři navíc mohou ošetřovat i pacienty bez ohledu na jejich [pobyťový status](#), jejich pobyťový status je totiž součástí lékařského tajemství. Navíc v akutních případech lékaři dle platné legislativy musí zdravotní péči poskytnout. Nicméně vzhledem k tomu, že nově příchozí Ukrajinci spadají do systému veřejného zdravotního pojištění, by k těmto situacím nemělo docházet.

3. Mohou z výše uvedené situace plynout pro lékaře nějaké právní komplikace?

Právní konsekvence jsou stejné jako všech jiných pojištěnců českého veřejného zdravotního pojištění - není důležité, kdo péči hradí. Péče musí být poskytnuta lege artis (tj. v náležité odborné úrovni).

4. Je možné ve výše uvedené situaci předepsat i léky s preskripčním omezením na "hradí pacient"?

Viz otázka č. 1 - lidem utíkajícím z Ukrajiny bude péče včetně léků hrazena z veřejného zdravotního pojištění stejně jako všem jiným pojištěncům českého veřejného zdravotního pojištění. Pokud se bude jednat o léky, které nejsou plně nebo částečně hrazeny z veřejného zdravotního pojištění, tak to bude platit stejně pro přicházející osoby z Ukrajiny.

5. Jaký je přístup ke zdravotní péči u žadatelů o azyl (mezinárodní ochranu?).

Žadatelé o azyl spadají do schématu všeobecného zdravotního pojištění (stejně jako uznání azylanti). Žadatele o azyl (mezinárodní ochranu) je tedy možné ošetřovat za stejných podmínek jako jakékoliv jiné pojištěnce českého veřejného zdravotního pojištění. Žadatelé o azyl se prokazují potvrzením o zdravotním pojištění - speciálním dokladem vydaným VZP.

6. A poslední oblast dotazů se týká, zda bude stát nějak řešit zajištění této zdravotní péče pro nepojištěné, kteří o azyl nezažádali nebo nezažádají? A existuje organizace, na kterou ji můžeme odkázat?

Vzhledem k tomu, že v současné situaci by pro nově příchozí Ukrajince neměly existovat překážky k získání speciálního dlouhodobého víza (popř. azylu), a tím k okamžitému přístupu k veřejnému zdravotnímu pojištění, vznik podobných situací neočekáváme. Nicméně, dle platné legislativy v akutních případech každý lékař musí zdravotní péči poskytnout i pacientům bez jakéhokoliv pojištění.

Žádné neziskové organizace poskytující bezprahovou zdravotní péči výhradně cizincům v ČR nepůsobí. Pro právní, a sociální a psychologické poradenství je možné využít [Centra na podporu integrace cizinců a nestátní neziskové organizace](#). V řadě případů existuje i možnost využít služby tlumočnicku a interkulturních pracovníků, a to i po telefonu. Ale je nutno počítat s tím, že tyto organizace budou hodně vytíženy.

Dne 28.2.2022 zpracovaly odbornice na téma mezinárodní migrace, práva a zdravotnictví:

PhDr. Marie Jelínková, Ph.D.: Fakulta sociálních věd UK

Mgr. Elena Tulupova, Ph.D.: 1. lékařská fakulta UK, Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty

PhDr. Karolína Dobiášová, Ph.D.: 1. lékařská fakulta UK, Fakulta sociálních věd UK

PhDr. Helena Hnilicová, Ph.D.: 1. lékařská fakulta UK

